

Eesti Arstide Liit 95

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

28. veebruaril on Eesti Arstide Liidu 95. sünnipäev. Organisatsioonile ei ole selline vanus kindlasti mitte raudaiga, ja kui teadlaste edusammud hiirtest inimesteni jõuavad, siis küünib see vanus varsti võib-olla vaevalt keskmise elueani.

Eesti Arstideseltside Liidu (EASL) põhikiri võeti vastu 11.–12. detsembril 1920 Tallinnas toimunud esimesel arstidepäeval ja registreeriti 28. veebruaril 1921 Tallinna-Haapsalu Rahukogus (Tallinna Ringkonnakohtu nimetus kuni 1935. aastani).

95 aasta jooksul on arstide liidus palju juhtunud ja muutunud, kuid üllatavalt sageli võib vanadest dokumentidest ja artiklitest leida sõnavõtte ja seisukohti, mida tänapäevastest eristab vahest ainult kõnepruuk. Nii nagu praegu, ulatus arstide liidu tegevus ka toona organisatsiooni arendamisest ja liikmeskonna kasvatamisest arstide kutsetegevuse edendamise ning kogu ühiskonda puudutavate probleemide käsitlemiseni.

Nikolai Sarv kirjutab EASLi algusaegadest, et liidu juhatuse tähtsamaks ülesandeks oli kogu eesti arstkonna organiseerimine kohalikkudesse seltsidesse, kellele pandi südamele

liikmete arvu suurendada. Et liidu otsustel oleks küllalt autoriteeti, selleks peeti tarvilikuks võimalikult kõigi arstide liikmeks astumist (1).

EASLi esimene esimees Juhan Luiga juhtis liitu alates selle asutamisest kuni oma surmani 1927. aastal. Luiga, keda kolleegid iseloomustasid kui ausat, rahvameelset ja kaugelenägijat juhti, leidis: „Arstide praktilisel tegevusel ei pea end nendest printsiipidest, mis ajaloo vältel on osutunud kandvateks, heidutada laskma viimaste aegade teadmustest, kus osa rahvast on pöördunud kõiksugu

„kurpfuscherite“ [saksa k ‘šarlatan, posija’ – toim.] poole, avaldades seega teatavas mõttes umbusaldust ofitsiaalse meditsiini esindajate vastu.“ Tema sõnum kolleegidele oli: „Kuigi näib, et praksises tihti edu on neil, kes teadusest ega printsiibest suurt ei hooli, on ometi kindel, et arsti praktiline tegevus pika peale edukas saab olla kaugeid, s. t. teaduslikke ja eetilisi printsiipe silmas pidades“ (1).

Arstkonna 1927. aasta avalduses seisab: „EASLi peakoosolek, konstateerides negatiivseid nähteid meie rahvaarvu liikumises (vähene sündivus, suur surevus, väljarändamine, enesetapped jne.), ja nähes selles tõsist hädadohtu meie maale, leiab, et neid nähtusi ei saa kõrvaldada arstilis-terapöitiliste abinõudega, vaid siin on tingimata tarvilik energiline riiklik aktsioon, mis peab olema sihitud meie majandusliku ja sotsiaalse olukorra tõstmisele ja parandamisele“ (1).

Igapäevaelus nuriseme tihti, et arstide liit ei ole piisavalt tugev ega suuda lahendada kõiki tervishoiuprobleeme. Optimisti vaatevinklist on rahulolematu arengu mootor, mis sunnib pingutama, ja sünnipäevalast on ehk paslikki veidi kiita.

Möödas on ajad, mil arstide liidu presideed ületasid uudisekännise vaid siis, kui ajakirjanikud leidsid neist sõna „streik“. Eesti Arstide Liitu tunnustatakse arstkonna esindajana ja teatakse järjekindla ning tugeva kutseliiduna, meie seisukohti küsitakse ja vahel isegi arvestatakse nendega.

Arstide liit ühendab praegu ligi 70 protsenti töötavatest arstidest, liikmete arv koos seniorkolleegidega on pisut alla 2800. Aastal 2015 tehtud Eesti Arstide Liidu kommunikatsiooniuuringus märkis ligi üheksa liiget kümnest, et soovitaks ka kolleegil kuuluda EALi.

Tunneme uhkust oma pika ajalooga auväärse organisatsiooni üle ja püüame tegutseda nii, et selle liikmeskonda kuulumine oleks üks meie arstide kvaliteedinäitajatest ja kõigi arstitudengite unistus.

KIRJANDUS

1. Sarv N. Eesti arstkond iseseisvuse ajal ning Eesti Arstideseltside Liit. Eesti Arst 1937;16:859–904.

Eesti Arstideseltside Liidu maja 1931
Autor: Selleke, E. Rahvusarhiivi filmiarhiiv